

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt -- kr.
Félévre . 5 " -- "
Negyedévre 2 , 50 "
Egy óra 1 " -- "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

III. uca, Simouffy-ház
a városházával szemben

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

A szebb jövő.

Debrecen, július 3.

(—s —s.) A magyar nemzet ezer évet felölelő története oly meggyőző, hiteles bizonyítvány e nemzet szivós-
s á g á r ó l és é l e t k é p e s s é g é r ó l, mihez a kétségnek még csak ár-
nyéka sem férhet.

Sűrű egymásutánban nehéz helyzetbe sodortatánk, — küzdve, törve, — sok-
szor önmagunkat sebzettük és téptük. De legyőztük a nehézségeket, s mint napfény a gomolygó felhők sűrűjéből, újra előtört, újra kivillant diadalmaskodó életerőnk. Súlyos csapások után még su-
lyosabbak neheztedek reánk, váltakozva kemény megpróbáltatásokkal. De mint palma a teher alatt: nőtt, erősbült nem-
zeti öntudatunk; a megpróbáltatások érczolvasztó tüze megacélozta tehetsége-
inket, megedzette akaratunkat. Török, tatár, német próbálta meg rajtunk népi-
írtó fegyverét s furfangjának összes arze-
náját; sokszor önmagunk készítünk elő egy-egy mohácsi vést, annyira, hogy a költő végigtekintve multunk zivataros napjain, érző lélekkel s méltán felkiált: „Isten csudája, hogy még áll hazánk!“
Csuda-e, vagy nem? — ne vitázunk rajta; — elég tudni, hogy meg-
vagyunk, élünk, élni a k a r u n k, — sőt élni is f o g u n k! Mennyi illeti e tényből a gondviselést, mennyi esik a nemzet életrevalóságának számlájára? alig lenne ugyanis kimutatható.

Százezer főnél alig tehető többre a honfoglaló ősök száma, s ma, ezer év multán, isten jóvoltából hét és fél millió vagyunk. Ezer év alatt nem valami nagy szaporaság ugyan, de tekintve a véres harcok, irtó hadjáratok hosszú, csaknem szakadatlan sorát, ismerve a nemzeti előhaladás akadályait, fontolóra véve azok mértékét és hatalmát: megnyugtató, sőt a jövőre nézve bátorító, kitartásra ösztönző az a tudat, hogy emyien is vagyunk! Hányszor állottunk a sir szélén, s újra feltámadánk. Átéltük a zsar-
nokí elnyomás ránk szolgáljarmot rakni törekvő, kintől, gyásztól sötét kísérleteit csak úgy, mint a nemzeti aléltás der-
mesztő korszakát. A műveltség fejlődés s az elpuhultság puha párnáin átaludtuk ugyan az egy nemzetű olvasztás céljára nézve oly igen alkalmas s vissza többé soha nem hozható napjait a földesuri rendszernek, — s mégis megvagyunk. Aludtunk csaknem negyvennyolcig, mi-
alatt a földesurak kezéből a beolvasztás munkáját minden nagyobb akadály nél-
kül keresztülvihető hatalom pálcája ki-
esett, ellenben a nemzetiségek öntudata s ellenálló ereje megnőtt, megizmosult. De végre mégis felébredünk! És ha nem hozhatjuk is vissza, a mi elmúlt; ha százszoros erővel és igyekezettel kell is helyre pótolni a multak hibáját és mulasztásait, csak ne kétségkedjünk, fél uton meg ne álljunk: a siker el nem marad!
Azt az állítást, hogy a magyarnak nincs abszorbeáló ereje, f é n y e s e n

m e g c á f o l j a a t ö r t é n e l e m. Avagy a jászok, bessenyők, kis és nagy kunok stb. betelepítése és beolvasztása, a szlávok és németek jobb részének magyarrá tétele hányszor öntött új erőt nemzetünk ezer sőtől vérző tagjaiba? hogy a kisebb számu s műveltebb fajok, részint önként, részint kéuyszer sulya alatt beolvadtak a műveltség magasabb fokán állóba, bizonyítja rajtunk kivül Európa csaknem minden nagyobb nemzetének példája. Ebben tehát a ter-
m é s z e t t ö r v é n y e n y i l v á n u l. A mi kedves nemzetiségeink, minden ellenkezésök, rugkapálózásaik dacára sem képezhetnek kivételt a törvény alól.
De a nemzeti egységesítés és össze-
forrasztás processzusa oly lassan, alig ész-
revehetően folyik, — mint mily lassan hömpölyög a Tisza vize az alföldi rónán, vetik ellen a sóvívizták. Igaz, csak hogy e processzus a legtermészetesebb, a leg-
biztosabb, s történelmileg kipróbált ut. Nyolcszáz évig tartott a népvándorlás s még azután századok multak el, míg p. u. egységes Franciaország lett. Mit akarunk hát mi? Szembe állítjuk a mi lassn, de az utóbbi népszámlálások ada-
tai szerint biztos és örvendetes előhala-
dásunkat a nemzetiségek zajos, tüntetés szerű mozgolódásaival. Olyan ez utóbbi, mint mikor a gyermek füttyöl a sötétben, mert fél. Vagy az oláhság térfoglalására hivatkozunk. Hegyi patak munkája az, mely tör, zuz, rombol, míg tart a felhő-
szakadás, — azután megcsappan s med-

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

A Hortobágy viszontlátása.

Szivom megint a puszták tiszta légiét —
A régi otthont újra fölülém,
Barátságos és nyilt képpel a pusztá
Ujra mosolyg s örömmel int felém!

Bétekintek a tágas borivóba —
Becsál a pásztor népek vig zaja,
S közöttük egy-két ösmerőst találva
Szivből fogad „Isten hozott!“ szava.

Adj! Isten bátyám! — szólok egy öregnek
Juhász kend még öreg Lados komám?!
Emlékszik még rám s a' a nagy tanyára —
Hol még mint gyermek s ifju játszodám?!...

„Hozzánk üljön, az Isten hozta s hozza
Eztán is el. — de sűrűbben közzénk!“
Köszönt felém Sós régi ismerősként,
Kit még bojtárként nálunk ösmerék.

Hé! bort ide! kiáltunk ketten, hárman,
Csapunk ma itt egy széles áldomást.
S nagy öröme a viszontlátásnak
Nyujtnak felém im négyen is pohárt!

Izunk, kocintunk, — felköszöntve egymást
Nagy szívesen — mint szokta a magyar,
A telt pohárt is jól meghajtogatva,
Mert csuszik ám mindönknek a bakar!...

Egy szál cigány is — ippeg jó hogy itt van,
Amott kucorg az asztalvég szőgön,
Ide csak hé! oszt' húzzad rá Rimóczy!
Szólítják őt igaz magyar nevin.

Ne sajnálja, de tegye rá csak kelmed!
Ugy szívesen s igazán a vonót,
S járjuk tüzzel megverve a gerendát —
Az igazit, a betyár kopogóst!...

Bor és nóta járja, szivekhez szállva,
Mig közbe vad, szilaj tánc is ropog,
Beszélgetünk és dallunk jó sokáig —
Mind elgyőzzük — egynek sem új dolog!...

Igy foly s röpi el tőlünk számos óra,
Éjfélt is mult — fáradt csaplár, cigány,
„Bontsunk tanyát! szólal fel egyik-másik,
Mit jól kezdtünk — jól is végezzük ám!...

Csikós, gulyás kap könnyü kis lovára,
Mert véget ér a hosszú áldomás,
Magam is fel egy pej piros hátára:
Csikóstanyán érem a virradást!...

(Nagy-Hortobágy. 1893.)

Böszörményi Géza.

Az omnibuszok.

— Irta: Dickens Károly. —

Általában el van ismerve, hogy a nyilvános járművek tágas mezőt nyujtanak a szórakozásra és szemlélődésre. Mindazon nyilvános jár-

művek közül, melyeket a Nőé bárkájáról — úgy hisszük ez az első, melyről említés történik — napjainkig alkottak, az omnibuszt tartjuk legtöbbrre.

A postakocsi sem megvetendő, de annak csak 6 belső ülése van, s valószínű, hogy az egész uton ugyanazon emberekkel mégy, nincs semmi csere, semmi változatosság. Ezen kivül az első 12 óra multán az emberek bosszusak és álmo-
sak lesznek és ha valakit hálsap-
kában láttál, minden tiszteleted elvesztetted iránta. Aztán a jó uton megoldódik az utasok nyelve; hosszú históriákat mondanak, sőt azoknak is, akik nem böbeszédűek, lehetnek kellemetlen szokásaik. Egyszer 400 mérföldet utaz-
tunk postakocsiban egy tagba szakadt emberrel, aki mindenütt, ahol lovat váltottunk, egy üveg meleg rumos vizet nyujtatott be magának az ablakon. Ez határozottan kellemetlen volt.

Utaztunk nem egyszer e hitvány, sápadt képű fölfedezhetetlen nyaku tiuval is, ki a conducteur oltalma alatt hazafelé jött valamelyik vidéki iskolából, s kit Cross-Keys szállóban kellett hagyni míg be nem szóltak érte. Ez még tán a rumos viznél is kellemetlenebb, zárt atmos-
pherában. Aztán a kocsi váltásból egész sereg baj keletkezik, aztán ott van az a ratális fel-
fedezés, melyet a conducteur okvetlenül abban a percben tesz, amelyikben szunyókálni kezdünk hogy egy barna papírba burkolt pakkra van szükség, mit — tisztán emlékszik — az alá az ülés alá tett, a melyen nyugszol.

Nagy sürgés-forgás, firtatás kezdődik s midőn egészen fölébredtél s majdnem emberföltötti erőmegfeszítéssel fölhuzott lábaidba kegyetlen

rébe tér, sőt el is apad. Hegyi patak és sikon hömpölygő folyó nem egyenlően halad, s nem is ugyanazt a munkát végzi. Mert míg az rombol, gátakat szakít; ez nivelliroz, egyenlősít, megtermékenyít. Vihar, rossz idő kedvez az előbbinek; de a rendkívüli időjárás tarthat-e örökké? Hiszen derül, mind jobban kitisztul felettünk a magyar ég!

E derület fényes, biztató sugárkévéje az az öt törvényjavaslat, melyek az ugynevezett egyházpolitikai reformokat foglalják magokban. Közülök az elsőt, a legfontosabbat, csaknem törvényre tette már a liberális haladás ereje s hisszük, bizton reméljük, hogy törvényre teszi a többit is.

Ezzel új korszak nyílik meg hazánk életében. E reformok hatása ugyanis, eltekintve a személyi, családi és egyházi zilált viszonyok rendezésétől s egyöntetű szabályok alászorításától, átalakítja társadalmunkat, fokozza, a nemzeti egységesítés és összefforrasztás munkájára fajunk erejét. Nagy változásokat fog előidézni úgy az államhatalom és állami egység, mint az abszorbeálás és beolvastás szempontjából. Lehet hogy ez utóbbira nézve hosszú idő tanulságai fogják megadni a mindenként egyaránt meggyőző tapasztalatot, de a nemzetiségek és nemzetiségi egyházak nagymérvű ellenszenvé e reformok iránt, már is szép reményre jogosít bennünket. El vagyunk ugyan ra készülve, hogy a vallás köpenye alatt, egyideig a lehető legnagyobb ellenállást fogják kifejteni az ellen, hogy a különböző fajok és nemzetiségek hazánkban összeolvadjanak, — de ez ellenállás előbb-utóbb megtörik a magyarság számerején, a magyar társadalom műveltebb voltán, kultur-

képességén, értelmi és vagyoni tulsúlyán.

A helyzet teljesen elő van készítve arra nézve, hogy a beolvastás rohamos lehessen. S minő dőre nép tehát az, mily gyász-magyarság, mely összeharangozza az egyszerű felvidéki tótot, az ország nyugati szélein lakó jámbor sváb népséget, a csallóközi félrevezetett, együgyű és bigott magyart, hogy velük a reformok ellen a koronázó városban tüntessen. Öngyilkosság a vallás örve alatt! Jó szerencse hogy kevesen vannak, s még jobb, hogy dőreségükben nevetségessé tették határozataikkal önmagukat.

Ép ily nevetségés az az ellenvetés, hogy a magyar e tömeges beolvastás folytán elveszti nemzeti sajátosságait, elzsidósodik, oláhva, tóttá stb. lesz. Ha az a sokféle nép, melyből nemzetünk ezer év alatt veszteségeit pótolgatta, nem tette jászszá, kunná, szlávva, németté, nem fogja megváltoztatni jövőben sem. Ellenkezőleg a mint a jász, a kun, a besenyő stb. a szlávok és németek jobb része magyarrá lett, úgy a még idegen, külön álló fajok és nemzetiségek mai éles határai elfognak mosódni s idők multával elkövetkezik a kor, mely ledönt, szétrombol és megsemmisít mindent, a mi külön állást követel magának, külön fajú öntudatot ápol, saját isteneknek áldozik; a magyartársadalmi életet pedig virágzóvá s művelté teszi, vagyonban emeli, a nemzeti öntudatot és hazafiságot oly egységessé alakítja át, mint a milyen nem volt még soha!

Ez az a szebb jövő, melynek megvalósítása lelkesíti, összetartásra s tette buzdítja a szabadelvű pártot. Ez, melynek alapjait lerakta e párt, a nemzet hű és kitartó támogatása mellett, az egyházpolitikai reformokban.

— A delegáció összehívására vonatkozó királyi kéziratokat tegnap közli a hivatalos lap. A Wekerle magyar és herceg Windischgrätz osztrák miniszterelnökhöz intézett kéziratok a delegációkat f. évi szeptember hó 14.-ére Budapestre hívják össze. A magyar delegáció elnökévé egyik évben a főrendiház, a másikban a képviselőház tagját választják. Ez időn valószínűleg gróf Tisza Lajos lesz az elnök, ki e tisztelet már több ízben viselte.

— Carnot temetése — a melyről tegnapi távirataink között adtuk hírt — úgy impozáns, mint megható volt. Második nagy temetése ez századnak: az egykori magyar kormányzó s a francia republika meggyilkolt elnökének valóban fényesen adózott tiszteletével ott a magyar, itt a francia nemzet Carnot temetésén képviselve voltak a monarchiák fejedelmek is és egész Franciaországban kétségkívül mély benyomást fog gyakorolni a németcsászár ama nagylelkű ténynyel, melylyel — a mint táviratunkban jeleztük — a temetés napján megkegyelmeztett két kémkedés miatt elítélt francia tisztnak. Megemlítettük, hogy tegnap d. e. 11 órakor a bécsi francia templomban ünnepélyes requiem volt Carnotért. — A királyt Lichtenslein főlovászmester, a királyuét Nopcsa főudvarmester képviselték.

— A törvényhatósági levéltárnoki állások. A belügyminiszter felhívta az összes főispánokat, hogy előforduló esetekben, ha csak pályázat nélkül is teljesen képzett és alkalmas egyén nem áll rendelkezésükre, a levéltárnoki állásra mindig pályázatot hirdessenek. S minthogy a levéltárnoki ügy korszerű fejlődése kívánatos teszi, hogy az országos levéltár és a törvényhatósági levéltárak között bizonyos kölcsönhatás létesítesse, azaz, hogy az országos levéltárban szélesebb körű gyakorlatot szerzett levéltári tisztviselők törvényhatósági levéltárnoki állásokra alkalmaztassanak, alkalmas törvényhatósági levéltárnokok pedig esetleg az országos levéltárnál is nyerhessenek alkalmazást: felhívta a miniszter a főispánokat arra is, hogy pályázat kiírása esetén a pályázati hirdetményt az országos levéltárnak is külön küldjék.

gőres állott míg a conducteur mögójök nézett, akkor hirtelen észbe ötlök ennek az uriembernek, hogy a kocsni ladába tette a csomagot.

Bevágódik az ajtó, a csomag tüstént előkerül, neki indul a kocsni újra s a conducteur törka szakadtából fújja a kurtjét, mintha gunyolni akarná nyomorúságodat.

Az omnibuszban ment vagy mindezen szenvedésektől. Az utasok oly gyakran cserebérelődnek az ut folyamán, mint a kaleidoscope figurái, s bár nem oly csillámok, sokkal mulatságosabbak.

Azt hisszük, nincs példa reá, hogy valaki e járműben elaludt volna.

Ami a hosszú történeteket illeti, ugyan ki mondana ilyeneket az omnibuszban, s ha megcselekedné is, mi baj lenne belőle? Valószínűen senki sem hallaná, amit beszé.

Aztán gyermekeket ritkán lelni az omnibuszban s föltéve, hogy vannak benne, ha a kocsni, mint rendszeren zsufova van, valaki ül rajtok s így nem veszünk tudomást jelenlétükről.

Igen, érett megfontolás és jelentékeny tapasztalat után abban a véleményben vagyunk, hogy az üveges hintótól kezdve, mely kereszteselűnkre visz, addig a szomorú nagy kocsniig, melyen valamelyik nap utolsó utunkra kell mennünk, egyetlen ismert alkalmatosság sem ér föl az omnibuszszal.

S bizony az országot minden omnibusz közül egy sem tesz túl azon, amelyben mi az Oxford utca felső részétől naponként a Citybe vándorolunk, mert akár külsőjének diszessége, akár belsejének tökéletes egyszerű volta, akár

cadjeinek*) vele születet hidegvérűsége legyen erre az ok.

Ez a fiatal ember kitünő példája az önfeláldozásnak. mértéktelen buzgósa gazdája érdékében szüntelenül bajba s néha javítóházba juttatja. Azonban alig szabadul ki, töretlen igyekezettel teljesíti foglalkozása kötelességeit. Főképp tevékenységével tűnik ki.

Büszkén hánytorgatja, hogy „képes bármelyik öreg urat becsalni az omnibuszba, lecsukni és elrobogni, mielőtt sejtene, hogy hová megyünk,“ oly hőstett, melyet gyakran véghez visz nagy gyönyörűségére mindenkinek az öreg urat kivéve, aki isten tudja miért, sosem tudja a dolog tréfás oldalát fölfedezni.

Tudtunkra sohasem állapított meg pontosan, hány utas fér a mi omnibuszunkba. A cad nyilvánvalóan abban a nézetben van, hogy bőven van hely benne annyi ember számára, amennyit bele lehet csalni.

„Van hely?“ kérdi egy izzadt gyalogos ember.

„Egy rakás“ felel a cad, apránként nyitva ki az ajtót s nem fedezve fel a dolgok valódi állását, mig a boldogtalan a fölhágón nincs.

„Hol?“ tudakolja a törbeejtett egyén, kísérletet téve a kihátrálásra.

„Mind a két felől, uram“ felel a cad, betaszitva őt s rácsapva az ajtót. Mehetünk, Bill.

Visszavonulásra nincs mód, az ujonnan jött ide-oda tántorog, mignem valahova lepottyan és megnyugszik.

*) a conducteur gunyveve.

Minthogy mi kevéssel 10 előtt érünk a Citybe, társaságunk 4--5 tagja allandó utas.

Mindig ugyanazon helyen ves zük fel őket, és ők mindig ugyanazon üléseket foglalják el, ugyanazon módon vannak öltözve s változatlanul egy azon tárgyról diskurálnak: a bérkocsik növekedő gyorsaságáról és a morális kötelességek azon semmibe vételéről, melyet az omnibuszok embereinél láthatni.

Van köztük egy kis dér-dur öreg ur, puderes fejjel, ki kezét esernyője nyelére támasztva mindig az ajtótul jobbra ül, amint bemegyünk.

Rendkívül hirtelen kijött a sodrából s azért ül ott, hogy élesen szemmel tarthassa a cadot, akitől sohasem férhet.

Nagyon szolgálatkész, ha az embereket ki, vagy be kell segíteni és a maga jószántából oldalba böki a cadot, ha valaki le akar szállani.

A hölgyeknek ajánlani szokta, hogy a késedelmezés kikerülése végett, tartsák készen szipence-öket, ha valaki leereszt egy ablakot, ő rögtön fölhuzza újra, ha eléri.

„Nos, miért áll meg?“ mondja minden reggel a kurta öreg ur, mihelyt a legesekélyebb jelét veszi észre, hogy a Regens-utca szegletén megállunk; mikor aztán ilyen beszélgetés folyik közte és a cad között:

„Miért áll meg?“

A cad füttyörész és teszi magát, hogy nem hallja a kérdést.

„Hallja! (egy bökes) mért áll meg?“

„Utasokért uram. Bank, City!“

Igazgatósági jelentés.

(A debreceni kerületi betegsegélyző pénztár 1893. évi működéséről.)

Tisztelt közgyűlés!

A debreceni kerületi betegsegélyző pénztár mai napon tartván első rendes évi közgyűlését, szükségesnek véljük, hogy az első évi működés folyama alatt felmerült és szorosán a pénztárra vonatkozó eseményekről, tapasztalatainkról jelentésünket előterjesszük.

Az 1891. évi XIV. t. c. végrehajtása iránti min. rendelet kibocsátása után Debrecen sz. kir. város tanácsa, valamint az elsőfoku iparhatóság, mint a mely a pénztár szervezését eszközölte, minden törvényszerű intézkedést megtettek a pénztár létesítése ügyében, tudniillik kineveztetett az igazgatóság és felügyelő bizottság még az 1892. év május havában; hivatalos helyiség béreltetett, butorzat, nyomtatványok és egyéb felszerelések szereztettek be, mindazonáltal, mivel a pénztár alapszabályai csak későn hagyták jóvá, valamint egyéb más gátló körülmények miatt működésünket csakis az 1893. év január 1-én tudtuk megkezdeni, mely időre a pénztár tisztviselői is megválasztva lettek.

Nem tagadhatjuk, hogy mint minden olyan intézmény, melynél első pillanatra csak a fizetési kötelezettség állapítható meg, de az előnyök csak egyoldalúaknak, t. i. az alkalmazottakra nézve láthatók, a betegsegélyző pénztár intézménye is meglehetősen idegenkedéssel, mondható ellenszenvvel találkozott különösen a munkaadók nagyrésznél.

Sokáig kellene időznünk e kérdésnél, de nem kívánunk részletes elsorsolásába bocsátkozni azon nehézségeknek, melyekkel betegsegélyző pénztárunk küzdeni volt kénytelen ezen első évben azért, mert munkás osztályunk és munkaadóinknak gyrésze nem akart megbarátkozni a kötelező biztosításhoz, melyet a betegsegélyző pénztárak céloznak. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az a tapasztalat, hogy már a bejelentés eszközölésénél is makacs ellenállással találkoztunk, és sajnos találkoztunk. — csekélyebb mérvben ugyan, még ma is. És nem voltak ritkák az oly esetek, hogy egyesek csak több hónapi sürü sürgetés után küldték be bejelentéseiket, másoknál pedig még a birsággal való fenyegetések sem vezettek kellő eredményre.

Pénztárunk fennállásának ezen első évében különösen nagy bajnak mutatkozott, hogy a bejelentett munkások után az esedékes járulékok, melyekért a munkaadók felelősök, pontatlanul, késedelmesen vagy egyáltalán nem fizetnek be pénztárunkba. Ez a körülmény sok bajnak okozója, mely a kezdet nehézségeivel járó küzdelmeinket nagyban fokozta. Fölteszszük a kérdést: vajon mire vezetett volna az, ha pénztárunk a tagok szükségleteit fedezni, a jogos tagsági igényeket kielégíteni nem lett volna képes? Az igazgatóság azonban gondoskodott mindenkor, hogy a mulhatatlanul szükséges kiadások állandó fedezése fennakadást ne szenvedjen.

Tehát a járulékok fizetése — mint jeleztük — nem történik pontosan. Ebből keletkeznek a hátralékok, melyekre ezután pontosan és biztosan számítani nem lehet, mivel azoknak egy része a pénztárra nézve elvész bevehetetlen voltánál fogva, egészben pedig elvész sok esetben azért, mert a munkaadó munkását, midőn az töle kilépett, a pénztárnál kije enteni elmulasztotta s e mulasztását csak akkor igyekszik igazolni, midőn a hátralék töle követeltetik. — Eltekintve a veszteségtől, mely a pénztárt e cimen éri, a pénztári irodának sok hiába való írásbeli munkát okoznak a munkaadók ezen mulasztásai.

Midőn tehát egyrészt a bevételeknek a kiadásokhoz való nagy aránytalanságát látta az igazgatóság és amidőn már kétségtelen volt előtte, hogy az év végén jelentékeny deficit fogja a pénztárt terhelni, az elsőfoku iparhatóság utján a nagymélt. kereskedelemügyi miniszter urhoz felterjesztést intézett állami segély nyújtása iránt. E kérelmének nagyobb súlyt adandó, küldöttséget is menesztett a nevezett miniszter urhoz, ki a városhoz utasította a pénztárt kérelmével, mivel a kormányknak ilyen célra pénzalapja nincs. A miniszter ur felterjesztésünkre adott válaszában felhívta a pénztár igazgatóságát az alapszabályoknak olyképen való módosítására, hogy csakis a biztosított munkások részesíthessenek a pénztár által nyújtott kedvezményekben, ellenben családtagjaik nem, minthogy a pénztár anyagi zavarainak forrását ebben látja.

A viszonyok és körülmények higgadt mérlegelése után maga az igazgatóság is belátta azt, hogy a pénztárnak mintegy 4500 tagja után átlag 8 kr-ával járulékos címén 17,500 forintnál több nem fog befolyjni, talán ennyi sem,

mivel hátralékok állandóan vannak és lesznek; de föltéve, hogy a jelzett összeggel teljesen rendelkezhetik a pénztár, a deficit előállása előre konstatalható. Nem a munkásoknak nyújtott gyógykölttség és táppénz az, mely felemészti a befolyó jövedelemnek legnagyobb részét, hanem a biztosított hozzátartozó családtagjainak, tehát a nem biztosítottaknak ingyen orvos és gyógyszerrel való ellátására fordított költtség meríti ki teljesen a munkaadók és munkásaik által befizetett járuléki összegeket, melyeknek célja és rendeltetése voltaképp az, hogy a biztosítottak munkaképtelenség esetén táppénzzel és gyógyköltséggel áttassanak el, nem pedig az, hogy bár a biztosítottak családtagjai, de mégis oly elemekre költessék el a befolyó jövedelem túlnyomó része, mely elemek a pénztár fentartásához egy krajcárral sem járulnak.

Az igazgatóság ennél fogva a f. é. január 23-ikára egybehívott rendkívüli közgyűlésen az alapszabályokon a miniszter ur által is kivált módosításokat eszközölte, s a módosított alapszabályokat jóváhagyás végett felterjesztette, melyek azonban még mai napig sem érkeztek le. A pénztár tisztviselői számának kevesbitéséről szó nem lehetvén, hogy némi megtakarítást mégis elérjen, az igazgatóság — bár nem tartotta méltányosnak, de a tisztviselők fizetését egyenkint 100 forinttal leszállította, kilátásba helyezvén az orvosok számának leszállítását is, mihelyt módosított alapszabályaink leérkeznek, s mihelyt a családtagok gyógykezelésére többé szükség nem lesz.

De gondoskodni kellett az igazgatóságnak az elmúlt évben keletkezett hiánytalan fedezéséről is; e célból a város törvényhatóságához kérelmezett 3000 ft kamatnélküli kölcsön iránt, mely kérelmünket a város közgyűlése — méltányolván a felhozott indokokat — teljesített, s már 1500 ft-ot a nyújtott kölcsönből pénztárunkba be is folyt, a hátralékos összeg kifizetése pedig alapszabályainknak leendő jóváhagyásától tételtett függővé.

(Vége köv.)

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Debrecen, július 3

Fontos ügyekben tanácskozott a jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután 3 órától 6-ig a városháza nagy tanácstermében, a hol jelen voltak Vértessy István főjegyző elnöke alatt Körner Adolf, Hajdu Gyula, Vecsey Imre tanácsnokok, Abraham László t. főügyész, Szabó József főszámvevő, Csanak József, dr. Kola János, dr. Kemény Mór, Török Gábor főerdemester, Steinfeld Antal, Koszorus Lajos, Lengyel Imre, Márk Endre, Zádor Lajos, dr. Bakonyi Samu. Tudósításuk itt következik:

A csereerdei fatömeg beszállítása.

Az ülés első tárgya volt az a kérdés, hogy miután a guthi erdő egészen kihalásztatott, a Nagycsere-erdőben megindítandó vágatás eredménye mi módon szállíttassék a városba. A faanyag szállítására a város hat évre szóló szerződést szándékozik kötni s idevonatkozólag két ajánlat érkezett a tanácshoz, egyik a Steinberger Gyuláé, másik Jenei József és társaié. Az első, a már egy évtized által kipróbált kész vasutjának előnyeivel kecsegtet, másik a tengelyen való szállításra ajánkozik.

Lengyel Imre először emeli szót az ügyben. Behatóan fejtegeti a vasuti szállítás előnyeit, a másik fölött a hosszú idő alatt Steinberger egyetlen alkalommal se adott okot panaszra. A famennyiség vasuton szállítva nem szenved hiányt, míg a szekéren szállításkor, ha egy-két hasáb leesik s betapostatik, nem sok lelkifurdalást okoz a kocsisoknak. Azonkívül a vasut által mindig biztosítva van a szállítás, míg a szekerek járását nagyban befolyásolják az ut és idő.

Ugyanígyen értelemben szólalnak fel Abraham László és Körner Adolf, kik szintén a vasuti szállítást pártolják.

Márk Endre nem szeretné azt a gyanúsítást provokálni a bizottság iránt, mintha az a

„Tudom, hogy utasokért, de erre semmi oka. Miért áll meg?”

„Miért uram, ez fogós kérdés. Ugy gondolom azért, mert jobbnak tartjuk megállani, mint tovább menni.”

„Hát jegyezze meg, — kiált a kis öreg ur, nagy tüzzel — hogy holnap bíró elé viszem. Sokszor fenyegettem már, de most meg is teszem.”

„Köszönöm uram! — felel a cad tréfás halálával billentve meg a kalapját — nagyon le vagyok kötelezve ön iránt, uram.”

„Erre az omnibuszon levő fiatal emberek jóízűen nevetni kezdenek, az öreg ur olyan lesz, mint a főtt rák és roppant mérgesnek látszik.”

A fehér nyakkendő ur az omnibusz másik sarkában nagyon prófétai arcot vág s azt mondja, hogy e fickók ellen rövid időn tenni kell valamit, különben Isten a megmondhatója hol végződik ez a dolog, és az az uras, de kopott ember a zöld batyúval kijelenti, — mint hat hónap óta minden Isten adta reggel, hogy szóról-szóra ez az ő véeménye is.

Most egy másik omnibusz érkezik s ép mögöttünk áll meg.

Egy másik öreg ur a levegőbe emeli nádbotját s lélekszakadva fut a mi omnibuszunk felé; nagy érdeklődéssel nézzük a haladását, az ajtó kinyílik számára s ő egyszerre csak eltűnik: az ellenfél elkaparította.

Erre a másik kocsis csutolni kezdi a mi embereinket, „hogy elhagyták a kezükről útni a vén fickót” s hallatszik a „vén fickó” hangja, amint hasztalanul tiltakozik a törvénytelen letartóztatás ellen.

Elrobogunk, a másik omnibusz utánunk robbog s valahányszor megállunk, hogy utast vegyünk fel, ők is megállanak.

Néha a miénk lesz, néha az övék lesz de a ki nélküle marad azt mondja, hogy igazság szerint neki kellett volna megkapni és a járművek cadjei szidják, gyalázzák egymást.

Midőn a Lincoln's innfieldset, Bedford-rowt és a többi jogász tartózkodási helyeket elérjük, utasaink közül sokat leteszünk és ujakat vesszünk fel, kik igen mogorva fogadtatásban részesülnek.

Különös, hogy a bennülők mindig úgy néznek az ujonnan jöttekre, mintha azt a határozatlan eszmét táplálnák, hogy azoknak semmi keresetük ott.

Teljesen megvagyunk győződve, hogy az a kis öreg ur is ilyenféle gondolatot forgat a fejében s beszálltukat a negatív impertinentia egyik válfajának tartja.

A társalgás teljesen elakad, mindenki gondolat nélkül báméskodik az ablakon keresztül maga elé s mindenki abban a hiszemben van hogy a szemben ülő reá bámul.

Ha egyik utas Shoelanenél, a másik pedig a Farringdon utcánál száll ki, a kis öreg ur dörmög és tudára adja az utóbbinak, hogy ha ő is a Shoelanenél szállt volna le, az egyik megállást megtakaríthatná volna, mire a fiatal emberek ismét nevetni kezdenek és az öreg ur nagyon ünnepies arcot csinál s egy szót sem szól a bankig, hol töle telhető gyorsasággal eltipeg; mi is ezt tesszük s menetközben kivánjuk, bár részesíthetnénk másokat is abban a mulatságban, melyet mi magunk élveztünk.

Angolból: Békési Gyula.

konkurrenciát nem akarná felhasználni a város előnyére. — Jónak látna pályázatot hirdetni a szállításra s így talán több ezer frt volna meggazdálkodható a házi pénztár számára. Miért eldobni az eshető hasznot?

Dr. K o l a János szól ezután a vasúti szállítás szükségességéről s pályázatot exclusive ez irányban hirdetne, de ez bajos dolog volna Steinbergerrel szemben, a kinek kész vasútja, berendezése van, míg az esetleges pályázónak mindezekre egészen új beruházásokat kellene tennie és ez által semmi esetre sem lenne olcsóbb a Steinberger ajánlatánál. Attól lehet tartani, hogy a pályázat meddő marad s ez nagyon kellemetlen volna a városra nézve.

Felolvastatik ezután a T ö r ö k Gábor főerdőmester idevonatkozó szakvéleménye, melyet kivonatban írt közlünk:

Az erdőmester először is Jeney József és társai által beadott kérvény azon állításával polemizál, hogy a guthi iparvasút kiépítésére nem volt szükség.

Mimódon lehetett volna 24—30 kilométer távolságról szekeren egy öl fát 5—6 frtéért, egy öl I. oszt. botfát 2 frt 80 kréért, egy öl II. oszt. botfát 2 frtéért beszállítani, a midőn a kimenés, megrakodás, visszajövetel szekeren 12—14 órát vesz igénybe? Rossz utak csak emelték volna e nehézségeket.

Régebben a Guthról szekeren hordták haza a fát, de csak a hasított fát szállították Debrecenbe, ami 10—12 ezer öl fánál többre nem igen ment, most pedig bekellett szállítani évenként 2500 m. öl I. o és 4000—5000 m. öl II. oszt. botfát is, s szállította a vasút olyan árban, hogy a botfa 12 év alatt a városnak körülbelül 170000 frtot jövedelmezett.

A szekeren való szállításhoz a fentebbi faanyagot csak mint töremorát lehetett volna értékesíteni és csak tizedrészét 30—40 kréért szekereként, 36,000 szekérre lett volna szükség csak a tűzfának a behordására, és ezenkívül 6—8 ezer db. épületi fának a beszállítására 3000 szekérre.

Ki lett volna képes a szekereket ellenőrizni, hogy azok a fát helyes irányban szállítják.

Égész éven át az erdőben megfordul 4—500 ló még 100 fuvarral is, amidőn 360 napon át kellett volna szállítani a fát, s ekkor a legteljesebb ellenőrizni, a tűz által okozható kárt elkerülni nem lehet. A vasút 8 hónapra keresztül sem tudta a fát minden évben behordani, pedig naponként 120—170 öl fát hozott be; hogy jött volna be ezen fatömeg szekeren, midőn telen rossz uton, tavasszal szántákor, majd aratáskor, tengeritőréskor a szekeres vagy nem tud, vagy nem ér rá fát szállítani.

A vasúti szállításhoz különben nem voltak a kerestől elzárva szekeresek és napszamosok; a fának vasút mellé szállításával 1400—1500 frt fuvarbér, a fafelrakásával a raktározással 1000—1500 frt fizettetett ki.

Az elmúlt 12 év alatt évenként 18—24 ezer öl fát szállítottak be a faraktárba, tehát annyit, amennyi a szükségletnek megfelelő volt — ez az oka, hogy a fa ára még az elmúlt nagy télen sem emelkedett 12 frtnál magasabbra. Ha nem lett volna elég fa beszállítható, a múlt télen 3—4 frttal drágább lett volna a fa-ára.

Az ajánlatra nézve következő észrevételeket teszi az erdőmester:

A fának beszállításánál mindig az erdei raktárból a belső raktárba való beszállítás értendő, miután a vágástérről a fának belső raktárba való szállításába, vagy a failletménynek a vágástérről való kiadásába a város semmi körülmények között nem mehet bele, — mivel 1000—1200 holdnyi területen 500—600 szekeret ellenőrizni nem lehet.

Kérelmezők átlagosan hasított tölgyfát, I. és II. oszt. botfát évenként 3 frtéért vállalkoznak beszállítani, az épületi fának beszállításáról pedig említést sem tesznek. A vasúti vállalat pedig hajlandó egy öl hasított fát 3 frt 40 kr, 1 m. öl. I. oszt. botfát 2 frt 40 kr, 1 m. öl II. oszt. botfát 1 frt 80 kr, az épületi fát pedig köbméterenként 4—8 méterest 2 frtéért, 8 méternél hosszabbat 2 frt 50 kréért beszállítani.

A két ajánlatot egybevetve következő eredményre jutunk:

Egy évre átlagosan 40,000 köbméter vagyis 17,500 m. ölfa kerül kihasználás alá, melynek szekeren való beszállításáért járna 52,500 frt, a vasúti vállalat ajánlata szerint pedig 48,300 frt. Ezek szerint a vasúti szállítás, nem tekintve az épületifát, melynek szekeren való szállítása ki nem fizetné magát, másrészt, nagy nehézségekbe is ütköznék, évente 4200 frttal olcsóbb, a mi 6 éven keresztül 25—30 ezer frt megtakarítást jelent.

A szállítási bérek összehasonlítása azonban nem lehet egvedül irányadó az ajánlatok elbírálásánál. Mert a 4200 frt különbözet 8000 frtra is felmehet, miután a nagy cserén a fa vékony s talán kevesebb hasított fa és több botfajon beszállítás alá.

Ha a város a szekeren való szállítást fogadja el, ki kell építenie a Halápon keresztül vonuló inséges utat, melyen a fát bár kerüléssel, mégis könnyebben lehet szállítani; továbbá hogy minden eshetőséggel szemben biztosítva legyen a fa behordása, vállalkozókkal 50000 frt. kauciót kell letétnie.

A vélemény meggyőző érvei döntő hatással voltak az ügyre s miután Z á d o r Lajos szólott végül hozzá pártolólag, a bizottság egyhangulag véleményezi a Steinberger Gyula ajánlatának elfogadását.

Az ártezi kut.

Már-már rohadásnak indulnak a nagytáplom előtti bódé fekete deszka-falai s annyi sikertelen munka után végső stádiumába jutott az odiosus ügy a jog- és pénzügyi bizottság tegnapi ülésén.

V e c s e y Imre tanácsnok előterjeszti a Z s i g m o n d y Béla kérvényét, melyben kauciójának visszaadását és a 800 métertől 837 méter mélységig tett fúrásáért követelt 3600 frt megfizetését sürgeti.

A bizottság először is meghallgatja a főügyésznek az ügybeni írásba foglalt jogi véleményét, melyben elődja, hogy a város Zsigmondyval három ízben kötött szerződést. A szerződés először 300, másodszer 700 méterig szólt. Az utolsó, tehát 700 méternél kezdődő fúrásnál Zsigmondy nem kötelezte magát bizonyos meghatározott mélységig fúrni, de elvállalta, hogy a megszabott feltételek mellett ha legyőzhetetlen akadályok nem állanak útjába, vagy a város a fúrás előtt be nem szünteteti, 1000 méterig lefúr.

Egyszer aztán előállott Zsigmondy, hogy 837.1 méternél tovább haladni nem tud, mert a fúrás tört, úgy hogy kilitása sem lehet a további munkára. B a l o g h Mihály ny. főmérnök szintén igazolta — a munkavezető naplója alapján — hogy a fúrás 830 méter mélységig történt.

Hogy aztán ennek mi a tulajdonképeni oka, csakugyan geológiai nehézség, hiányos felügyelet, vagy a most már súlyossá vált dolognak negligálása, azt megállapítani szakértők volnának hivatva. — Annyi tény, hogy a fúrás legutóljára cöl nélkül eszközöltetett, a mikor a fúrás elhajlása igen könnyen eshetik, míg csöben az sohasem történik meg.

Még sok okot hoz fel arra, hogy a bizottság ne javasolja a Zsigmondy kérelmének teljesítését.

S z a b ó József főszámvevő is emlékszik, hogy az első cső leányomása után Zsigmondy félbehagyta a fúrás, embereit Nyiregyházára vitte s Debrecenben csaknem fél évig szünetelt a munka, dacára annak, hogy a szerződésben benne van, miszerint a fúrás szakadatlan folytatni tartozik. Pedig ez a körülmény erősen vádolja a vállalkozót, mert később mikor Zsigmondy a gőzgéppel való fúrásról beszélt, ő maga erősen hangsúlyozta, hogy avval sokkal könnyebb a munka, mert ha a cöl tisztán marad, könnyebb lesz üzemeltetni, míg a rozsdától vagy más piszoktól erősen megtapadva, nehezebb azt lejebb nyomni.

L e n g y e l Imre ugyanilyen értelemben beszél. A budapesti ártezi kut 967 méter mélységű s hogy ezt ott nálunk nem tudta, vagy nem akarta kivinni, az a Zsigmondy hibája. Ő sem pártolja teljesíti a kérelmet.

M á r k Endre kártérítési pert óhajtott Zsigmondy ellen indíttatni. Azt sem tudjuk, milyen mélységre történt a lefúrás. Az iránt is szót emel, hogy a bódé meddig áll még ott a főtér csufságára és egy draguista üzlet plakátjainak helyéül?

L e n g y e l Imre: Abban az esetben, ha Zsigmondy hajlandó lesz kaucióját és többi követelését egyesség útján a városnak átengedni, nem kívánja az ügyet per útjára terelni, ellenkező esetben a 759 métertől 800 méterig eszközölt fúrásért — mint jogtalanul előre felvett összegeket visszatéríttetni követeli.

Dr. Bakonyi Samu szerint óriási kára van a városnak Zsigmondy viselkedésében. Ha szakértői elbírálás alá kerül is a dolog, nem természeti akadály az oka annak, hogy Debrecenben nem lehet ép úgy, mint Budapesten 967 méterig lefúrni, s ez által talán lehetetlenné tette, hogy ártezi vizet nyerjünk. A bíróság a kártérítést meg fogja állapítani. Ő nagyobbban látja ezt a kárt, mint a vesztett összeget. — Nem hogy egyetlen krajcárt is vissza adni, de ha a Zsigmondy hibája bebizonyítva lesz, jogászai meggyőződése szerint visszakövetelhetők mindazon összegek, melyeket annak fizettek.

Dr. K o l a János és dr. K e m é n y Mór enyhítőleg szólalnak fel s mindkettő azt indítványozza, hogy Z s i g m o n d y lemond a kaucióról és a többi követeléséről, a 759 métertől lefelé fúrásért előre kivett összegeket fizesse vissza s ne tereltesse per útjára az ügy.

V é r t e s s y István elnök ezután összegezi a bizottság javaslatát, mely szerint a t. főügyész jogi véleményének alapján 3600 frt. fúrás díj kifizetése, ugyszintén a kaució kiadása tagadtassék meg, — egyekben pedig a város teljes kártérítési követelés iránt való jog a fentartandó.

20 000 frt az izr. iskolára.

A debreceni izr. hitközség kérvényt intézett a városi tanácshoz az iránt, hogy a tervezett templom és elemi iskola építési költségeire a város bizonyos nagyobb összeget adományozzon.

A bizottsághoz kerülvén az ügy javaslatát végett, M á r k Endre a kérvénynek a templomépítésre vonatkozó részét elejteni, de az iskolaépítést segélyezni javasolja, annyival inkább, mert annak felépülésével a többi még miódig zsúfolt iskolák terhéét könnyíti.

S z a b ó József főszámvevő szerint előbb fedezetet kell rá találni, mert anélkül a belügyminiszter visszaküldi a határozatot. Ő 20,000 frtot gondol fordíthatni e célra s bizonyos időt kér, hogy a segélyösszeg fedezetét megtalálja.

Dr. K o l a János indítványozza, hogy a főszámvevőnek nyolc napi idő engedessék erre, hogy aztán e hónap második felében tartandó közgyűlés érdemileg határozhasson ez ügyben.

L e n g y e l Imre óhajta, hogy az építési tervek elbírálásánál a város is beleszólhasson, javasolja a 20,000 frt megadását.

V é r t e s s y elnök köszönetet mond a főszámvevőnek az ügy felkarolásáért s a bizottság javaslatát aóban összegezi, hogy 20,000 frt adassék az iskola építésére.

Önerejére utalt felekezeti iskola.

A róm. kath. iskolaszék az iránt kérelmez a városi tanácsnál, hogy miután az elemi iskolák növendékei erősen megszorodtak, három új tanítói állomás felállítására 1500 frt. évi segélyt adjon neki a város.

S z a b ó József szólott a kérvényhez. A felekezeti iskolák segélyezésére évenként 15000 frtot fordít a város Ezen közgyűlésileg megállapított összegben kívül egyetlen felekezeti iskola sem kap más pénzbeli segélyt a várostól.

Nem akar precedenst alkotni s javasolja hogy a kérvény mellőztessék, annyival inkább, mert akkor a nagy tanító testülettel bíró ref. egyház is méltán kérhetne a maga iskolái számára új és nagyobb segélyt. A bizottság el fogadja a főszámvevő indítványát s nem javasolja a kérelem teljesítését.

Az ülés 6 órakor ért véget.

Helyi hírek.

— **A vasuti gépjavitó műhely számára** kiszemelt terület-k tervjazait, mely területre nézve múlt héten tartották meg a közigazgatási bejárást, a kereskedelemügyi miniszter ma megküldötte Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterhez, azzal a felhívással, hogy az ügy további tárgyalását a város és az államvasutak igazgatósága sürgesen indítsák meg, illetve folytassák.

— **Ambrus Kamill halála.** Az újpesti tüzeset egyik szerencsétlen áldozatát Ambrus Kamill rendőrkapitányt egy kétemeletnyi magas fal ledőlése miatt iszonyu halált szenvedett, szorosabb családi kötelek fűzték Debrecenhez. Ugyanis sógora volt Hanke Lajos városi gyámpénztárnoknak. A megdöbbentő halálesetről lapunk táviratából értesültek. Ambrus Kamill rendőrkapitány, a fővárosi államrendőrség legkiválóbb és leghasznavehetőbb tisztviselőinek egyike volt. Az ő erélyes és körültekintő munkásságának köszönhető, hogy Újpesten, mely csak néhány év előtt is menedékhelye volt a zsebmeteszőknek és betörőknek, ma ezekből az elemekből ritkán lát egyet is falai között. Példás szorgalom-példás erélyvel, reádóri szakavatottság kiváló ügyességgel párosultak benne és a végzetes katasztrófa is hivatása teljesítése közben, tulhajtott buzgósága következtében érte Ambrus Kamill még élete javában volt, negyvenöt éves Ambrus Zoltán hírlapírónak testvére Ambrus Kálmán övegyet és négy gyermeket hagyott hátra. Temetése, melyet a fővárosi államrendőrség a maga költségén rendez, szerdán délután négy órakor lesz a klinika halottas házból.

— **Halálozások.** Klobusitzky István, Biharvármegye egyik előkelő gentry-családjának feje, monostor-pályii nagybirtokos és megyei törvényhatósági bizottsági tag elhunytáról veszünk értesítést. A haláleset bizonyára széles körökben fog részvétet tartani. A gyászbeszéről kiadott családi jelentés így hangzik:

„Klobusitzky és Zétényi Klobusitzky Istvánné szül. Hubay Miskolczi Piroška, mint özvegy, gyermekei: Elizsike, Tiszaujhegyi Újhelyi Tamásné, Mariska, Ludányi Bay Sandorné és Géza; volt: Újhelyi Tamás, Bay Sándor; unokái: Újhelyi Tibor, Zoltán, Margit, Bay Sándor és Katica, ugyazint az elhunyt testvére: Klobusitzky Zétényi Klobusitzky László és gyermekei az összes rokonok nevében mély fájdalommal tudatják forrón szeretett férjének, a legjobb apának, illetve ipa, nagyapa, testvér és rokonnak Klobusitzky és Zétényi Klobusitzky István nagybirtokos urnak, Biharvármegyei törv. hat. bizottsági tagjának, folyó hó 3-ik napján, hosszas szenvedés után, életének 64 ik, házasságának 35-ik évében történt gyászos elhunytát. A megoldogtnak hült tetemei folyó hó 5-én, délelőtt 10 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint tognak a mono-torpályii közös sírkertben a családi sírboltban örök nyugalomra tétetni. Áldás, béke poraira! — Bentsik Boldizsár életének 75-ik évében, folyó hó 2-án, d. u. 1/2 órakor történt elhunyt. Hamvai e hó 4-én, d. u. 4 órakor tognak a rom. kath. egyház szertartása szerint Sent-Anna-utca 2536. sz. háztól a Szt-Anna-utcai sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mindketem temetést a „Kegyület“ temetkezési intézet rendezi.

— **Hymen.** Stern Ármín, a helybeli nagy kegyérttulajdonosa, eljegyezte Goldschmid Laura kisaszonny Bécstől.

— **Dalestély.** A kereskedő ifj. öak, egyetemenek dalköre 7-én szombaton este tartja dalestélyét a Nagyerdei zene-pavillonban Rácz Károly zenekara mellett. Az igen sikerültnek ígerkező estélyt ajánljuk az érdeklődő közönség. Kedvező idő esetén a pavillon előtti kertben lesz felterítve, s a műsor elneklését táne követi a teremben. A meghívó már szétküldetett, kik tévedésből nem kaptak s arra igényt tartanak forduljanak Leidenfrost Arminhoz a dal-

kör elnökéhez. A meghívó kívánatra előmutatandó. Beléptidij személyenként 1 forint a kis vonat éjféli után 2 1/2 órakor a közönség rendelkezésére áll.

— **Áthelyezés.** A kereskedelmi miniszter Sipos Lajos kir. mérnököt, lapunk munkatársát, ki már hónapok óta a Hortobágy-csatornán, Hajdúvármegye részére épülő második nagy vashíd építés-vezetésével volt elfoglalva, a hajdúvármegyei kir. államépítészeti hivataltól a békésvármegyei rokon hivatalhoz helyezte át s egyben az építendő alföldi nagy transversalis műút egy szakaszának építés-vezetésével megbízta. Sipos Sándor a jövő héten foglalja el új állomását.

— **Találtatott.** Tegnap este a „Corso“-kávéházban nagyobb összeg pénz találtatott. Tulajdonosa kellő igazolás mellett a r.-főkapitányságnál veneti föl.

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében fejfúvódásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll feie seidlitz porok“ használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállítótól Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

Tanügy.

* **Meghívó.** A hajdúvármegyei tankerületi tanítók Göncy egyesületének választmánya f. hó 8-án, vasárnap d. u. 4 órakor az „Otthon“ helyiségében választmányi gyűlést tart, melyre a t. választmányi tagok ez uton is meghívotnak. Debrecen 1894. júl. 1. Tóth László, egyesületi titkár.

* **Iskolakötelesek összeírása.** Az iskolaköteles gyermekek összeírása a II. kerület hatvan- és piac-utcai részében már bevégeződött. A hatvan-utcai városrészben tanköteles van összesen 1524 gyermek, akik közül 3—5 éves fiú 223, leány 220. Róm. kath. 41, gör. kath. 2, ev. ref. 311, ág. ev. 2, izraelita 57. — 6—11 éves: fiú 393, leány 406. Róm. kath. 72, gör. kath. 4, ev. ref. 540, ág. ev. 7, izraelita 176. — 12—14 évig terjedő koru ismétlő iskolások összesen 282 — A kerület piac-utcai város részében 3—5 éves: fiú 159, leány 166. — 6—11 éves: fiú 368, leány 347. — Ismétlő iskolára kötelezettek száma 261. Összesen a piac-utcán 1304. A két utcán összesen tehát van 2825 tanköteles gyermek. Az összeírásokat a város többi kerületében is rövid idő alatt befejezik.

Debreceni Kossuth-szobor.

(II. kimutatás a debreceni Kossuth-szobor-bizottság pénztárába tényleg befizetett adományokról.)

Kovács Károly, H.-Sámson, 1897. sz. gyűjtőívén 20 frt. Kovács Károly, H.-Sámson község, 1899. sz. gyűjtőívén 10 frt. M. Kiss István, Debrecen, 581. számú gyűjtőívén 14 frt 90 kr. ifj. Csikes Ferencz, Debrecen, 143. okmány-szám. 6 forint 70 kr. Vecsey Viktor, Debrecen, 698. sz. gyűjtőívén 20 frt. Csáthy Ferencz, Debrecen, 526. sz. gyűjtőívén 14 frt 50 kr. Récesy Zoltán, Kisújszállás, 953. sz. gyűjtőívén 1 frt. Nagy Sándor, B.-Ujváros, 1007. sz. gyűjtőívén 6 frt. Várkonyi Ferencz, P.-Ladány, 1087. sz. gyűjtőívén 3 frt 23 kr. Boldizsár Zsigmond, Nádudvar, 1077. sz. gyűjtőívén 1 frt 87 kr. Veres Géza, Nádudvar, 1074. sz. gyűjtőívén 1 frt. Rosenberg Simon, Debrecen, 3214. sz. gyűjtőívén 10 frt 80 kr. Debr. Ellenőr kiadó hv. a nyomdász jünialis bizottságtól 35 frt 50 kr. Fazekas Mihály, G.-Petri, 1186. sz. gyűjtőívén 11 frt. Id. Csanak József, Debrecen, 525. sz. gyűjtőívén 177 frt. Kovács József képviselő, 599. sz. gyűjtőívén 5 frt. Némethy Sándor, Debrecen, 627. sz. gyűjtőívén 32 frt 60 kr. Fülöp András, Debrecen, 754. sz. gyűjtőívén 5 frt 15 kr. Fülöp András, Debrecen, 753. sz. gyűjtőívén 11 frt 15 kr. Dr. Kocsár Gábor, Debrecen, 584. sz. gyűjtőívén 5 frt. Áron Jenő, Debrecen 1503. sz. gyűjtőívén

5 frt. Bernát Lajos, Szovát, 1854. sz. gyűjtőívén 1 frt. Somogyi Imre, Timár, 2539. sz. gyűjtőívén 2 frt. Vértés község előjárósága, 2596. sz. gyűjtőívén 16 frt 65 kr. Komáromi vendéglősök és ip. társ. 3274. sz. gyűjtőívén 10 frt. Csákvár község előlj. 3034. sz. gyűjtőívén 5 frt. Czipez ipartársulat tagjai 17 frt 30 kr. Papp Albert fényképész, 788. sz. gyűjtőívén 13 frt 90 kr. Felső-Józsa előjárósága 2410. sz. gyűjtőívén 10 frt 23 kr. Szacsavay Sándor, Bihar, 946. sz. gyűjtőívén 1 frt. Domokos Kálmán, Debrecen, 345 sz. gyűjtőívén 11 frt. Szabó Miklós, Debrecen, 1750. sz. gyűjtőívén 2 frt. Dávidházy Imre, Debrecen, 767. sz. gyűjtőívén 5 frt. Stoós község előjárósága, 3140. sz. gyűjtőívén 2 frt. U. Szabó Lajos H.-Böszörmény 1 frt 50 kr. Zech József, Debrecen, 3203. sz. gyűjtőívén 3 frt. Zsely Imre, Debrecen, 1784. sz. gyűjtőívén 28 frt 50 kr. Rósenfeld Ábrahám, Debrecen, 2799. sz. gyűjtőívén 1 frt 40 kr. Zöld János, Debrecen, 1592. sz. gyűjtőívén 8 frt. Első 48-as olvasó népkör, Földes 1866. sz. gyűjtőívén 18 frt. Szabó Károly, Fábánháza, 1392. sz. gyűjtőívén 5 frt 75 kr. Baróthy József, Udvari, 1154. sz. gyűjtőívén 2 frt 65 kr. Rimaszombat városa 3106. sz. gyűjtőívén 5 frt, Kis Orbán Imre, Debrecen, 1722. sz. gyűjtőívén 2 frt 40 kr. Haranghy László Debrecen 1726. sz. gyűjtőívén 9 frt. Összesen 1298 frt 60 kr. Ehhez adva az első kimutatásunk összegét 1518 frt 50 krt, befolyt eddig összesen: 2817 frt 10 kr.

Fogadják a nemes szívi adakozók hálás köszönetünket!

Debrecen, 1894. június 30.

Dr. Bakonyi Samu, **Komlóssy Arthur,**
főjegyző. v. elnök.
Tóth Béla,
pénztárnok.

Sport és Divat.

* **A debreceni pénzügyi tisztviselők kuglizó egylete** — mint már lapunkban jeleztük — vasárnap délután 4 órakor egyleti helyiségében verseny kuglizást rendezett. Az arnyas kert helyiségben levő tekepálya alig tudta befogadni a sok látogatót, kiknek élénk részvétele mellett, dacára a zuhogó esőnek, — a verseny kuglizás minden tekintetben kitűnően sikerült. Az egylet díjait, melyek mind értékes és praktikus tárgyakból állottak, — a számos pályázó közül, mint három egymásutáni dobásra előlről legtöbbet ütők, a következő egyleti tagok vitték el: I. díjat: Koncz Elek, egyleti alelnök; II. díjat: Hutflész Kázmér; III. díjat: Tamássy Béla; IV. díjat: Török Péter; V. díjat: Dalmy László; VI. díjat: Péter Gábor. — Az érdekes versenyek lefolyása után neki látott a jó hangulatban levő társaság a helyszínén készült eredeti magyaros vacsorához, mely gulyásból és tisztáskásából állott. Az izletes vacsora a szakácsnak e téren való jártassága és ügyessége mellett szólott. A társaság egészen a késő esti órákig maradt együtt vidám mulatozás közt. (—6)

Vidék.

* **Az ermelléki fiatalság fánccvigaíma** — írja székellyhídi levelezőnk — szombaton folyt le az itteni fürdő nagy termében. A lelkes fiatalság előtt kettős cél lebegett. Az egyik: a Székelyhídon létesítendő szegény menház alapítókének gyarapítása; a másik: hetedhétországra szóló mulatság. Fájdalom: egyiket sem érték el. A helybeliek gyéren, vidékről pedig senki sem jelent meg. A rendezőség 100 frtot tűzött ki annak, a ki megfeti: hogy miben rejlik az ok? Persze a rendezőség a közönséget okolja. A közönség? ... tür és — hallgat! ... Legyen okos az ember. Tamás vagyok benne, hogy valaki elnyerje a 100 frtot. Különben a kik megjelentek elég jól mulattak. **r. l.**

* **Turkeve Kossuthért.** Turkevén a Kossuthnak Budapestem emelendő orsz. szobor költségének f-dezéséhez — írják nekünk — a város lakói 329 frt. 32 kr. gyűjtéssel járultak hozzá melyben befoglalva van a város által e célra megszavazott 100 frt, s a turini ház megvétele felajánlott 50 frt.

Közönség köréből.*)

I.

(Köszönetnyilvánítás.)

A debreceni munkás dalegylet f. hó 1-én tartott dalestélyén feülfizettek a következők: Schwarcz Jánosné 4 korona, Nagy József 1 korona, Schwarcz János 1 korona 60 fillér, Galgóczi János 1 korona, Debreczeni Gyula 80 fillér, Cseresznyés Sándor 20 fillér. Fogadják a kegyes adakozók a dalegylet² hálás köszönetét.

Debrecen, 1894. július 3.

Az elnökség.

II.

(Köszönetnyilvánítás.)

A Zion debr. betegs. egylet pénztára javára f. évi június 16-án rendezett táncvigalom alkalmából Berger Herman és Bernáth Jenő urak 4—4 koronát voltak szivesek pénztárunkhoz felülfizetés képen juttatni. — Nevezett uraknak, valamint Dr. Balkányi Emil urnak, mint a rendező bizottság buzgó elnökének és a bizottság minden egyes tagjának hálás köszönetet mondunk.

Debrecen, 1894. július 3

Az egylet elnöksége.

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelőséget a szerk.

Meghaltak.

— 1894 június 24-től június hó 30-ig. —

Piac-Hatvan utcai kerületben. Özv. Csákó Péterné 61 év. ref. tüdővész, Monoki Mihályné 27 év. ref. gyermekagyláz. Feurstein Hani izr. halva született, Miskolci Róza 2 hón. ref. bélhurut. Vékony Jánosné 42 év. ref. mellhártyalob. Vendner József 17 nap. r. kath. göröcsök, Szabó Mária 14 hónap. ref. tüdővész. Péterfia-Csapó utcai kerületben. Gyarmathi Róza 1 év és 7 hón. görög kath. bélhurut, Nagy István 5 hón. bélhurut, Paulik János ref. 1 év tüdőlob. Kanca József 3 hón. ref. tüdőhurut, Jenei Juliánna 6 hón. ref. bélhurut, Lendbauer Kálmán fia r. kath. halva született, Nagy József 18 év. ref. tüdőlob.

Kossuth-Varga utcai kerületben. Decki Sándor 1 hón. ref. gyengeség, Körösi Antalné Mayer Jozefin r. kath. 78 év. bélhurut, Kiss Orbán Károly 17 év. ref. tüdőgümőkór, Kolozsi Eszter 4 hón. ref. bélhurut, Schelländer Olga 2 hón. r. kath. bélhurut, Dekor Róza 5 hón. ref. bélhurut, Kappán Etelka törvénytelen fia József r. kath. 2 hón. bélhurut, Mészáros József 32 év. ref. tüdőgümőkór, Mocsár Lajos 1 hón. ref. gyengeség, Gyalai Zsuzsanna 4 év. ref. ropcsoló toroklob, Kovács Mária 6 hón. ref. bélhurut, özv. Kiss Jánosné 75 év. ref. aggkór, Zeléry Erzsébet 2 hón. ref. göröcsök, Bajó Lajos 18 év. ref. ref. öngyilkosság, Vékony Erzsébet 1 év. róm. kath. bélhurut, Novák Mária 1 hón. róm. kath. gyengeség, Acsádi Sándor 2 év. róm. kath. tüdőhurut, Nagy Sándor 61 év. ref. gutaütés, Kádár Kálmán 5 hón. ref. bélhurut, Hegedüs Etelka 9 hón. ref. bélhurut, Oláh Ferencné 35 év. ref. agylob, Nagy Róza 7 hón. ref. bélhurut, Holes Eszter 5 hón. ref. tüdőlob, özv. Szalai Jánosné 70 év. ref. aggkór, Suba Ferenc 1 hón. ref. bélhurut, Székely Mária 18 hón. ref. bélhurut.

Apró-cseprő.

* **Cimkórság.**
— Irjon az ügyvéd ur nekem egy folyamodványt, mondja a vidéki atyafi.
A folyamodvány elkészül.
— Ejnye tekintetes ur, ennyi pénzért már tehetett volna a nevem elé valamit.
— Ugy, talán nemes ember?
— Nem biz én.
— Hát van valami mellékneve.
— Nincs nekem.
— Hát akkor mi az ördögöt irtam volna oda.
— Legalább oda tehetett volna az ur, hogy „néhai.”

* A rossz czég.

Első kereskedő: Ugyan, hogy áll a Kohn bankház?

Második kereskedő: Rosszul. Nagyon rosszul.

Első kereskedő: Honnan tudja?

Második kereskedő: Öt év óta tizpénztárnoka volt és még egyik sem tartotta érdemesnek megszökni.

*

MILTON.

(Longfellow.)

Távol, zajongó tenger-part felett,
A hullám-örjárók háborganak,
Felnőve, majd leszállva, míg a nap
Átűzi a sok zöld hab-réteget
És a kiencedik hullám lebeg
S fodronként egybefogva mind a hab:
A parthoz loocsan majd s im' ez alatt
Aranyá teszi a rút fővenyet.
Igy kél s száll, méltó ágos ütemén
Dalod hatalmas áradatja, oh
Te vak látnok, angol Maconides!
S olykor jön, mindenén erőt vevén,
A kilencedik hullám, mint zúgó
S telkünk a zengő tenger-árba vész . . .

Ford. Szász Béla.

*

Nagyon leüti a férfi tiszteletet a nő iránt, ha szivarozni látja; ilyenkor szerető helyett jó pajfást lát benne.

Jókai Mór.

* **Az anarckhizmus elfojtására** kieszt módokból néhányat említünk, ámbár úgy véljük, hogy a makacs kormány nem igen teszi magáévá a gomba módra szaporodó ajánlatokat. Egy kisiparos azt ajánlja, hogy a gyárak üzemét szüntessék be, mert a gyárak nagy konkurrenciát csinálnak a mestereknek, akikből aztán dühös anarckhista lesz. Máramarosból a regalebélők egyike semmit se kíván mást, mint Wekerle megbuktatását, Ez az ur ugyanis anyyira drágán adja a regalét, hogy a bérlők nem tudnak megélni s így kénytelenek lesznek az anarckhisták közé állni be. Nem utolsó annak a hordárnak az ötlete sem, aki személyesen adta elő, hogy a hordárok számát a fővárosban redukálni kell s a megtartott hordároknak fix fizetését is biztosítani, nehogy a nyomor folytán az anarckhisták hálójába kerüljenek és bombákat dobáljanak. Egy cigány-primás a hadseregben találja az anarckhizmus magját, mert a hadseregben levő katonabandák immár a vendéglőkben is muzsikálnak és kenyerüktől fosztják meg a népszerűségeket, a kik ily körülmények között lyoni bangulatba esnek. Legjobban fején találja azonban szeged Z. Bandi első gimnazista, a ki rossz helyes-írással és bérmentetlen levélben tudatta velünk, hogy a tanárok szigorúsága oltja a gyermekekbe az anarckhista eszméket e hogy mindaddig nem lesz segítője a bajon, a míg iskolák lesznek és muszáj tanulni.

Közgazdaság.

* **Próba aratógéppel.** A debreceni gazdasági tanintézet tegnap a pallagi telepen a legújabb Harrison M. Gregor et Co.-féle kéveköti aratógéppel próbát akart tartani. A próbára megjelent az intézet egész tanári kara, több érdeklődő gazda. A próba eredményét azonban nem lehetett konstatálni a miatt, hogy a gabona még nem volt kellőleg megérve. Ezért új próbát tartanak jövő vasárnap.

* **Gazdasági kiállítás Turkevén.** Szépen sikerült kiállítást rendezett a turkevei gazdasági egyesület azon alkalmából, hogy fennállásának 10 éves jubileumát ünnepelhette. Az ünnepély jelentőséget különösen emelte — írja levelezőnk — az a körülmény, hogy a megnyitáson jelen volt Gajzágó Salamon, volt számvevőszéki elnök főrendiházi tag, s Lukács Béla ker. ügyi miniszter, továbbá A mássy Géza főispán, kik a kiállítás területén több mint két óra hosszat

időztek, megtekintvén a nagyszámu és érdekes látni valók képét nyújtó tárgyak sokaságát. Különösen képviselve voltak a budapesti nagyobb gyárak, közöttük első sorban a magy államvasutak gépgyára, továbbá hengermalmok, technologiai és ipar cikkek, termelési productumok stb. A kiállítási nagy csarnokban élvezetes volt szemlélni a turkevei urhölgyek kézimunkáinak kiállítását, tézta készítményeket, házi ipar cikkek stb sokaságát. Több mint két óra hosszát időztek a kiállítás területén a magas vendégek, egyenkint megismerve a kiállított tárgyskat, meglegedésöknek adva kifejezést a kiállítás szép elrendezése s annak sikerülte felett. Délután 4 órakor banquet volt a tiszteletökre, mint egy 500 terítéssel, hol magyaros fesztelen jó kedv mellett feledtek nehány órára a kormányférfiak az ország dolgai igazgatásának nehéz gondját.

* **Aratás.** Nagyban folynak a készülétek az alföld kalász lengette rónáin az aratásra. Élesítik a kaszákat, köszörülik a sarlókat s javítják a szerszámokat. A Kunságban már nagyobb részt megért a buza, úgy hogy vágni lehet; több helyt meg is kezdték már az aratást, de Péter-Pál után már csak kiviteles vagy nehezen érő helyeken, hagyják még lábón a gabonát. Termés elég jó mutatkozik, különösen azon helyeken, hol a hesseni légy föl nem lépett. Igy Turkevén — írják lapunknak — hol csak szórványosan lépett föl az ártalmas rovar, közepesen felüli termés ígérkezik, noha itt viszont a tavaszi nagy szárazság, később pedig a folytonos esőzés és a hideg hátráltatta a gabona fejlődését és megérését. Mésztonon szintén kielégítő termés mutatkozik. Különösen szép ott a tengeri és a repce, takarmány, Lucerna vetés az idén szépen sikerült, baj csak az hogy a legmegbízhatóbb cégek magküldeményei sem megbízhatók és arankamentesek, drcára méreg drága voltakak. A dinnye veteményezés egyes helyen nem sikerült, hanem szépen fejlődésnek indult a burundí. Gazdasági és termelési kilátásaink kielégítők.

Szerkesztői posta.

Lapunk barátait és t. munkatársainkat arra kérjük, méltóztassanak beemlnket tündöktani fürdői és nyári élményeiről, hogy Debrecen közönsége annál tájékozottabb legyen a saison egyes mozzanatait felől. Különösen kérjük az illető fürdőkben Debrecenből és vidékéről időző közönség — részéről.

Dr. V. B. Köszönjük s gyakrabban is szivesen vennők szives közreműködését.

Eltha Nátha ellen a kölni vizet, fejfájás (migraine) ellen a soda bicarbenat ajánlják. De mikor a nátha, mint influenza, a félfoldali fejfájás pedig, mint regény hősnők baia oly elegáns dolgok, hogy valóban vétek lenne ellene „tűz-el-cassa” irtó háborut folytatni!

Kis diák. És nem szekundálták meg a prozódiaiból?

B. K. (A nyár.) Verseken — úgy látszik — nem mindig terem érett gyümölcsöket.

Terra incognita. Rácz Mihály, Nagyvárad főjegyzője, jeles posta és műfordító, azzal, hogy a „S z a b o d s á g” szerkesztéséről visszalépett, egyáltalában nem szünt meg írni és dalolni.

ÁLDOTT ERDŐ.

A villányi zöld erdőnek
Minden fája legyen áldott:
— Mert az én Mariskám járt ott.

Virág-himes, lány fű-szőnyeg
Viruljon a lombok alatt,
A m rre ő csak elhaladt!

Madár sereg himnuszt zengjen
Bokrai közt minden ágon —
Hirdetve nagy boldogságom!

Hadd tudják az arra menők,
Hogy ott fű, fa, virág áldott:
— Mert az én angyalom jár ott!

K. K. Közöljük látogatását kérjük.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osekonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felölős szerkesztő:

K o m l ó s s y D e z s ő.

NÉVSORA

a debreczeni közhasználatu távbeszélő hálózatba bekapcsolt

ELŐFIZETŐKNEK

betűrendben.

69. Államvasutak állomás-
főnöke.
75. Államvasutak üzlet-
vezetője.
124. Alter Sándor „Corso“
kávéház tulajdonosa.
132. Dr. Bakonyi Samu
ügyvéd.
65. Dr. Balkányi Ede orvos.
84. Dr. Balkányi Emil orvos.
91. Dr. Balkányi Miklós
lakása.
40. Dr. Balkányi Miklós
ügyvédi irodája.
84. Bauer és Társa gép-
gyára.
112. Bechert Manó irodája.
86. Berger Henrik irodája.
8. Berger Henrik nyári lak.
37. Berger Jenő műépítész
lakása.
149. Biedermann E. és fia
cég posztóüzlete.
167. Brayer és Weisz term.
ker. cég.
166. Dr. Brüll Bertalan.
120. Burger József izr. hitk.
jegyző.
135. Dr. Burger Péter orvos.
83. Casinó.
70. Csanak József nagy
kereskedése.
88. Csanak József nyárlak.
90. Dr. Csikos Sándor orvos.
33. „Debreczeni Ellenőr“
szerkesztője.
104. Debreczeni első taka-
rekpenztár.
131. Debreczeni faszövetk.
irodája.
55. „Debreczeni helyi va-
sut“ irodája.
43. „Debreczeni helyi va-
sut“ nagyerdői indóháza.
184. „Debreczeni Híradó“
szerkesztője.
20. „Debreczeni Hírlap“
szerk.
18. „Debreczeni“ szerk.
182. Dobó Sandor.
2. Dohánygyár.
142. Dréher Antal serfőzde
főrakt.
79. Első debreczeni fake-
reskedő társaság főüz-
leti telepe és irodája.
17. Első debreczeni fake-
reskedő társaság főök-
üzlete.
52. Első magyar ált. bizt.
társaság.
9. Eprekerti faraktár.
139. Fabriczius Géza nyári
lak.
140. Falk Ármán tsa. üzlete.
150. Falk Ármán kefégyára.
172. Dr. Fejér Ferencz
ügyv. irod.
14. Fehér Domokos a Bika
sz. bérlője.
176. Fényes Már férfiruha
raktára.
46. Főerdőmester.
68. Főispán.
155. Dr. Freund Jenő ügyv.
13. Fürst Mátyás és Fia
cég és aron Miksa cég
irodája.
103. Gebauer Károly első
hazai érczkoporsó gyár
temetkezési intézete.
60. Gebauer Károly ércz-
koporsó gyára.
165. Geige Simon termény
keresk.
145. Geréby Fülöp fűszer-
üzlete.
78. Gerster Kálmán és
Rösler Richard mér-
nök és építész vállalk.
85. Glück Adolf pinczér
ügynök.
16. Goldblat testvérek.
gőzmalma.
168. Goldner Gábor és Tsa
gazd. gépgy.
89. Gondy és Egey fény-
képészeti műterme.
141. Gunst Ernő építkezési
cikkkek irod.
159. Gyepmestri telep.
117. Hochfelder Jakab iro-
dája.
102. Dr. Holländer Dezső
ügyvéd irodája.
137. Rickl József Zelmos
üzlete.
109. Riesz Henrik kocsi-
gyáros.
80. Riesz Lipót cukrász-
dája.
162. Illman József borüzlete

180. R. kath. temető lak.
128 R. kath. templom sekr.
108. Rons Jakab fakeresk.
63. Rosenberg Albert öve-
gye s fia szállító cég.
86. Rosenberg Adolf
„Frohner szálloda bérlője.
15. Rosenberg Simon a Ba-
ross kávéház tulajdonosa.
5. Rothschnek V. Emil
gyógyszertára.
99. Rothschnek V. Emil
lak sa.
143. Sány Béla lakása.
158. Schwarz Vilmos bu-
torgyáros.
6. Sesztina Lajos vaske-
reskedése.
122. Spiegel Miksa mosó-
és tisztító intézete.
12. Stern József és testv.
cég kefégyára.
21. Stern József és testv
cég fafűrűgyára.
163. Szabó Kálmán szikviz-
gyára.
136. Szabó Lajos és fiai
nagykereskedése, iroda
146. Szabó Mihály, hentes
üzlete.
123. Szent-Királyi Tivadar
keresk.
50. Szikszay Lajos mű-
építész.
111. Szilvka István szó da
vizgy.
175. Spitzer Dávid serfő-
raktára.
120. Spitzer Dávid főök-
üzlet.
129. Theresianum.
119. Tóth Gyula raktára
29. Tóth Gyula üzlete.
134. Tóth Gyula vasbutor-
raktára.
181. Tóth-féle téglá- és ese-
répgyár.
51. Tóth István építési
irodája
61. Turai Farkas közve-
títő irodája.
107. Tüzoltó főparancs-
nok lakása.
96. Tüzoltóság.
174. Trnka Gottlieb gőz-
malma.
32. Varga Ferencz mű-
építész.
28. Városgazda hivatal.
25. Városház (elnökség.)
26. Városi főszámvevőség.
97. Vásártér (baromvásár.
98. Vecsey Imre lakása.
42. Vilmos Lajos az Angol
Királyi száll. tulajdonosa.
62. Weichinger Károly
„Hungaria“ kávéház
tulajdonosa.
133. Weinberger Lajos üz-
lete.
180. Weisz Leidor.
76. Weisz Léwy irodája.
92. Weisz Sándor divatüz-
lete.
127. Dr. Wolafka Nándor
vál. püs. lak.
73. Zádor Lajos div.üzlete.
156. Zichermann Hermann
és a Debr. Nagyvár.
Ért. szerk.

Figyelmeztetés:

A központi hivatalban a bekapcsolás csak akkor telje-
síthető, ha az előfizető a hívott számát (és nem nevét
mondja be.

Debreczeni telefon vállalat.

Uj üveg, porcellán és lámpa kereskedés.

Van szerencsém szives tudomására
hozni, hogy a Kaszanyitzky Endre ur
cégtől kiléptem, s f. év július 1-től
kezdve a helybeli piacon

a Bika szállodával szemben

MOCSÁRY LAJOS

törvényszékiileg bejegyzett cégem alatt
egy üveg, porcellán-, lámpa-, képerket
és minden e szakmába vago cikkkekből
berendezett üzletet nyitottam.

Fent nevezett cégnél 12 év alatti
üzletvezetői minőségben szerzett tapasztalataim és a helyi viszonyok alapos ismerete biztosítanak arról, miszerint t.
vevőim igényeit minden tekintetben a legpontosabban és a legszolidabban kielégíthetem.

Midőn magamat szives jó indulatába
és partolásába ajánlom, maradok

teljes tisztelettel

Mocsáry Lajos.

Nagyérdemű közönség!

Tisztelettel van szerencsém értesíteni, hogy építkezés miatt

férfi-szabó üzletemet

— az építési idő tartamára —

Nagyvárad-utcán az IPAR- és KERESKEDELMI-
BANK palotájába 2128-ik sz. a.

Junius hóban áthelyeztem; hol mint eddigi üzlethelyiségemben is —
készséggel állok a t. közönség rendelkezésére.

A t. közönség szives pártfogását megköszönve s azt továbbra is kérve

maradtam tisztelettel

SZEDLÁK JÓZSEF,

férfi-szabó.

Friss töltésű

természetes ásványvizek,

u. m.:

Bártfai, Bikszádi, Bilini, Borszéki, Budai, Csizi,
Czigelkai, Emsi, Eger só v. Ferencz-forrás, Gies-
hübl, Gleichenbergi, Halli, Ivándai, Kissingi,
Carlsbadi, Koritniczai, Krondorfi, Levico, (arsen
viz), Luhi Margit, Marienbadi, Mohai Ágnes, Parádi,
Preblau, Rohitschi, Roncegnoi, (arsen viz,) Sal-
vator, Selters, Szolyvai, Szulini, Szrebreniczai
Guber-forrás, stb.

Forrástermények.

Parkaudi, Jódsó, Franczesbádi ásvány-lápsó, Karlsbadi-só, Viktória-só, Tengeri-só
továbbá Vásártelki természetes moórföld folyton kapható

Geréby Fülöpnél.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a helybeli és vidéki fűszerkereskedő urakat, valamint a magánfogyasztókat, miszerint a nagyváradi Berger Dániel több világtállításon kitüntetett **élesztőgyártmányából**, egyedüli és állandó raktárt bírok és t. vevőimnek **mindennap friss élesztővel** szolgálhatok, megjegyezve, hogy ismét eladókat 20% árengedményben részesítem.

Kérem szíves megrendelésüket

KOHN LAJOS,

Nagy-Matvan-utca 1099. szám
Mayer Ferenczféle ház.

850

1894. t. k.

Árverési hirdetményi kivonat.

A p. ladányi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Hajnal Veisz Benjamin és társai, mint Hajnal Weisz Bernát örökösei és Weinberger Mihály együttes végrehajthatóknak G. Nagy László és neje Török Juliánna végrehajtást szenvedők elleni 350 frt és 271 frt 67 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a p. ladányi kir. járásbíróóság) területén lévő Földes község határában fekvő, a földesi 39. sz. tjkben 41. hrsz. alatt beirt ingatlanra 218 frt, a földesi 1625. sz. tjkben 11940/b hrsz. alatt beirt ingatlanra 24 frt, a földesi 2393. sz. tjkben 3528. hrsz. alatt beirt ingatlanra 15 frt, a földesi 2394. sz. tjkben 2016/a. hrsz. alattira 186 frt, a 3318/b—1. hrsz. alattira 127 frt, a 6332/b—2. hrsz. alattira 138 frt, a 8535/3. hrsz. alattira 58 frt, a 11290/b. hrsz. alattira 12 frt, a 7764. hrsz. alattira 66 frt, a 11291. hrsz. alattira 33 frt, a 10390/4 hrsz. alattira 56 frt és a 11457/b—2. hrsz. alatt beirt ingatlanra az árverést 34 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1894. évi július hó 26-ik napján** d. e. 9. órakor Földes köz-égházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 21 frt 80 krt, 2 frt 40 krt, 1 frt 50 krt, 18 frt 60 krt, 12 frt 70 krt, 13 frt 80 krt, 5 frt 80 krt, 1 frt 20 krt, 6 frt 60 krt, 3 frt 30 krt, 5 frt 30 krt és 3 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt P. Ladányban, a kir. járásbíróáságnál, mint telekkönyvi hatóságnál, 1894. április 3.

Nagy Károly

kir. törvszéki bíró.

NAGY OLASZORSZÁGI SPORT CIRCUS.

Igazgató: F. CORRADINI Turinból.

DEBRECZEN, SZÉCHENYI UTCZA VÉGÉN.

Ma kedden, Julius hó 3-án

NAGY DISZ ELŐADÁS

uj tagok felléptével.

A magas iskolai lovas művészet, testgyakorlat, légtornászat, bohózat, és némajáték köréből. A műsorból különösen kiemelendő:

Mister Alfonse

kitűnő SALTOMORTA ugró lovon első fellépte.

A kocsiázó lovariskola két lóval, gyapjú és fejkötő nélkül, lovagolja és elővezeti CORRADINI F. igazgató.

Mirves Martini

Az Epeony Joekoy második fellépte

Itt ma először A KRISTÁLY SOIRE 64 db. üveg pohárral előadja Brothers Nantua zene exentrikus bohóca.

Záradéku 1 itt másodszer:

A Párisi Maschend de Mode

igen mulattató nagy némajáték előadva a társulat összes nő tagjai által.

HELYÁRAK: Páholy: (4 ülőhely) 6 frt. Zártszék (számozott) 1 frt. I. hely 70 kr. II. hely 50 kr. III. hely 30 kr. Karzat 20 kr. — 10 éven aluli gyermekek és katonák részére örmestertől lefele I. hely 35 kr. II. hely 25 kr. III. hely 20 kr. Karzat 15 kr.

Jegyek válthatók napközben (este 6 óráig) Mendelovits Lajos urnál (főntéza, a városbázzsal szembe).

Pénztárnyitás d. u. 3 órakor, és este 7 órakor.

Kutyákat a lovardába hozni tilos.

Holnap szerdán júl. 4-én: Különös nagy előadás.

A nagyérdemű közönség ismert műértésére és pártfogására számítva, számos láto, atásért esedezik mély tisztelettel

F. Corradini igazgató.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és aitestbántalmak, gyomorgöres és gyomorhív, rozott székrekedés, májbántalom vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi-szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti dobozok 1 frt 0 é.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL feliratú ónozattal van zárva.

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer közvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismereteseb népszerű. — Egy ónozott eredetű üveg ára: 90 krajczár.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: fűzőlyavas sziksó.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely koru gyermekek, min felnőttek számára; mert e szájvíz a fogak további épségét biztosítja s egy szersmind óvszer fogfájás ellen. Egy MOLL A. védjeggyel ellátott üveg ára: 60 krajczár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

MOLL A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által,

BECS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Raktárak: DEBRECZENBEN Tóth Béla gyógyszerész, dr. Rothencsek V. E. gyógyszerész és Szent-Királyi Tivadar uraknál.